

גליון מ"ט תשע"ג

סיפורי צדיקים

י"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ד"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

תורה למשפחת קליין על האשור לשהנפש בתפנה

סיפורי חז"ל

ניצל ממוות בזכות פיוס ומחילה

מסופר: רבי אבא היה יושב בשער הפתח של לוד, וראה בן אדם אחד שהיה בא ויושב באיצטבא עשויה מן תל עפר, והיה עייף מהדרך וישב ונשם, בינתיים ראה רבי אבא נחש אחד שהיה בא אצלו, ואז יצא שרץ מן אפעה מין נחש ארסי והרג את הנחש, כאשר נעור האיש ההוא ראה את הנחש ההוא מולו שהיה מת, וכשנעמד האיש ההוא, נפלה האיציטבא והיא לעומק שמתחתיו והוא ניצל. בא רבי אבא אצלו ואמר לו אמור לי מה מעשיך, שהרי הקדוש ברוך הוא עשה לך שני נסים אלו, אין הם לחינם, אמר לו אותו אדם, כל ימי לא עשה לי בן אדם רע בעולם שלא התפייסתי עמו ומחלתי לו, ועוד, אם לא יכולתי להתפייס עמו, לא עליתי למיטתי עד שמחלתי לו ולכל אלו שציערו אותי, ולא נטרתי להם שנאה כל היום על הרע ההוא שעשה לי, ולא די לי זה אלא שמהיום ההוא והלאה השתדלתי לעשות עימהם טוב.

(זוהר הקדוש פר' מקץ)

פרשת השבוע

לא תחרוש בשור ובחמור יחדו (כ"ב - י')

סיפר הרה"ק ה"חחם סופר" זיע"א: בעיירה אדנוולד העלילו על התושבים היהודים עלילת שווא, וגזירה נגורה מטעם המושל לגרש את היהודים, עדת ישראל שבעיר בקשו ממורי ורבי רבי נתן אדלר וצוק"ל, לבוא ולהשתדל להעביר את רוע הגזירה, ויחד יצאנו לדרך, כשאנו נוטעים בעגלה רתומה לסוס אחד. באמצע הדרך שקעו רגלי הסוס עמוק בתוך השלג, ולא יכולנו להמשיך בניסיעה, העגלון הלך ברגל אל הכפר הסמוך להביא משם צמד סוסים להוסיפם על הסוס שלו, בעוד העגלון עומד ואוסר את הצמד החדש, קפץ מורי ורבי מהעגלה והתחיל לרקוד בתוך השלג, שאלתי את רבי: "לשמחה מה זו עושה" הצביע רבי על הצמד, והנה רואה אני כי העגלון הנכרי הביא שני שוורים והצמיד אותם ליד הסוס, אמרתי לו שעל פי תורת ישראל אסור, וציותיו להביא צמד סוסים. ואת מור"ר שאלתי שוב: ילמדני רבי, למה השמחה והריקוד, העוד תשאלנו? ענה לי, כל ימי הייתי מצטער אימתי תבוא לידי מצות "כלאי בהמה" ואקימנה, עכשיו שבאה מצוה זו לידי ולא אשמח? ו"מצוה גוררת מצוה", בשכר המצוה שאני נוטע להמליץ טוב על ישראל, יזכני אלקים במצוה אחרת - מצוות כלאים.

אבן שלימה וצדק יהיה לך (כ"ג - ט"ו)
סיפר הרה"ק רבי יצחק מווארק

זיע"א: הודמנתי פעם אל הרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א בעת עלות השחר, הצדיק היה עטוף בטלית ועטור בתפילין, וכולו מוכן לתפלת שחרית. והנה נכנס לביתו גוי ובקש לקנות חצי לוג שכר, הרבנית אשתו של רבי דוד שהיתה מוכרת מזון ושתייה לכלכלת הבית, נעדרה אותה עת מביתה, הלך איפה רבי דוד בעצמו, ומדד לאיש את כמות השכר שביקש, אך הגוי לא הסתפק בכך, אלא ביקש שיוסיפו לו עוד שיכר תמורת אותו מחיר שנתבקש לשלם. רבי דוד שלא חפץ להתווכח עם הגוי, נטל ממנו את השכר, שפכו חזרה לתוך החבית, ושב לחדרו והתחיל להתפלל.

התפלאתי על כל הענין, המשיך וסיפר רבי יצחק מווארק, לא הבנתי מדוע פנה בתחילה אל הגוי ומוג לו שכר, ויותר מכך, אם כבר מוג לו שכר מדוע לא הגיע עמו לעמק השוה ומכר לו את השכר. לאחר התפילה הסביר זאת רבי דוד מלעלוב: דע נא כי שיטתנו היא "בכל דרכיך דעהו", כלומר, בכל מעשה ומעשה צריך אדם לדעת, לפני שעושה הוא אותו, איזו נחת רוח תגרם לה יתברך מן המעשה. בעת שהלכתי למדוד את השכר לגוי, המשיך רבי דוד, היתה כוונתי לקיים את המצוה של "הין צדק ואיפה צדק יהיה לכם", וזוהי הסיבה שלשמה הלכתי בוריוות. אולם משנוכחתי שיש כאן סתם ענינים של מקח וממכר, משכתי ידי מכך, וכי איזה נחת רוח תהיה לכך להשי"ת.

זמני השבת

זמני יציאת השבת:

ירושלים: 7:59 ת"א: 8:02 ר"ת: 8:38

פרשת כי תצא

זמני כניסת השבת:

ירושלים: 6:46 ת"א: 7:01

השרת שנתן הסכמה לספר ה"תניא"

סיפור זה התרחש כאשר ישב הרה"ק רבי שניאור זלמן "בעל התניא" ויע"א בעיירה ליאזונה וכינויו בפי כל היה "המגיד מליאזונה". לא הרחק משם חי אחד מחסידיו שהיה מלמד בתלמוד תורה והתפרנס מכך בדוחק. היה זה בליל חורף סוער, דפיקות נשמעו מכיוון דלת ביתו של המלמד, הוא ניגש לפתוח את הדלת ומצא איש קופא מקור, מיהר המלמד להכניס את האיש פנימה, הגיש לו שתייה חמה ומיני מזונות, אחר כך הציע לאורח לעלות על תקרת תנור האבן הגדול כדי להפיג את צינת גופו ולישון, את ילדיו ששכבו שם עד בוא האורח, שלח המלמד לפינה אחרת של הבית חמה קצת פחות. עם עלות השחר, קם האורח ממשכבו על גג התנור ופנה לדרכו, מיהרו הילדים הקטנים לשוב ולטפס אל גג התנור החם והנעים, להפתעתם גילו שם שק קטן מלא מטבעות, נרגשים וצוהלים רצו הילדים לספר להוריהם על האוצר שמצאו, "בוודאי ישוב עוד מעט האורח לקחת את כספו" מיהרו ההורים לצנן את התלהבות ילדיהם, בינתיים הניחו המלמד ואשתו את השק במקום סתר, חלפו שעות וגם ימים, עברו שבועות ואף חודשים, והאורח לא שב לקחת את כספו.

נוהג היה המלמד לשאול את פי הרבי כל אימת שנתעוררו בחייו שאלה או ספק, "מה עליי לעשות בשק המטבעות שהותיר האורח האלמוני" שאל המלמד את רבי שניאור זלמן, "הקב"ה ראה במצוקתך והחליט לשלוח לך מטמון" ענה לו הרבי, ולאחר מחשבה קצרה הוסיף ואמר: "האורח האלמוני לא ישוב לקחתו משום שלא היה עובר דרכים רגיל, אלא שליח מיוחד של ההשגחה העליונה ושליח הוא הכסף", יחד עם זאת יעץ הרבי למלמד להסתיר מידיעת הבריות את דבר התעשרותו הפתאומית, "בחודשים הבאים המשך בעבודתך כמלמד והוסף לחיות חיי צניעות ופשטות בדיוק כפי שחייית עד היום", הורה הרבי.

לאחר תקופה שב המלמד אל הרבי לשאול כיצד עליו לנהוג הלאה, "שכור דירה וחנות בעיר" המליץ לו הרבי, "קנה בדים אצל ספק הבדים הראשי ומכור אותם, בעוד שנה כאשר בעזרת ה' תצליח ותראה ברכה בעסקיך, שוב אליי ואז אורה לך כיצד לנהוג הלאה", עשה המלמד כמצוות רבו "בעל התניא" וראה ברכה רבה בחנות הבדים שפתח. כעבור שנה בדיוק שב והתייצב לפני הרבי, "בשנה הקרובה לא תקנה עוד בדים מן הספק המקומי אלא תיסע לעיר הגדולה "וויטבסק" כדי לבחור בעצמך את הבדים לחנותך", אמר הרבי "לאחר מכן תמכור את הבדים לסוחרים הבדים בליאזונה, כך תוכל להרוויח יותר בלי לשלם דמי תיווך מיותרים".

חלפה עוד שנה, והמלמד שהפך בינתיים לסוחר בדים מבוסס ומוכר בענף, בא פעם נוספת אל הרבי לשאול בעצתו, לאחר הרפור קל נענה הרבי ואמר: "הלא סוחרים הבדים של וויטבסק קונים את סחורתם במוסקוה, סע אם כן בעצמך למוסקוה וקנה שם מלאי גדול

של בדים, בשוּבך ממוסקוה תוכל להפיץ את סחורתך בין סוחרים הבדים של ויטבסק וליאזונה גם יחד", לאחר שציית לכל דברי הרבי, נעשה החסיד לאחד מסוחרים הבדים הגדולים והעשירים בכל האזור כולו, כעבור תקופה שב החסיד הסוחר אל רבי שניאור זלמן וסיפר לו על הצלחתו המסחרית, תוך שהוא מודה לו על כל הברכות שאצל לו, הביט רבי שניאור זלמן ביהודי בעיניים טובות ואמר: "אם כן הקשב היטב, סוחרים מוסקוה קונים את בדיהם בעיר קעניגסברג שהיא כידוע מרכז גדול של ייצור בדים, סע אפוא גם אתה לקעניגסברג וקנה את הסחורה ישר מהמקור, לאחר מכן תמכור אותה לסוחרים מוסקוה ולסוחרים ויטבסק וליאזונה", הסוחר נהג כעצת הרבי והצלחתו המסחרית עלתה ופרחה מיום ליום, מאז ואילך נהג הסוחר לבוא אל הרבי ולהתברך מפיו לפני כל נסיעה ונסיעה לקעניגסברג.

פעם אחת לפני שיצא החסיד למסע קניות בקעניגסברג אמר לו הרבי "אתה הרי נוסע כל כך הרבה לקעניגסברג, ומעולם לא הבאת לי משם שום מתנה". הסוחר פירש את דברי הרבי כפשוטם ונבוך, "באמת" שאל את עצמו בבושת פנים, "הייתכן שער היום לא מצאתי שום הודמנות להביא לרבי מתנה כלשהי", בליבו החליט כי בשוּבו מנסיעתו הנוכחית לקעניגסברג יביא עמו לרבי מתנה יקרת ערך.

ואמנם בהגיע הסוחר לקעניגסברג מיהר לחנות תכשיטים ומתנות גדולה, וקנה לרבי שי יקר ונוצץ, קופסת טבק מרהיבה עשויה זהב טהור, בשוּבו לביתו עבר הסוחר דרך ליאזונה והעניק לרבי את המתנה, "יישר כוח, יישר כוח" אמר לו הרבי בפנים מאירות "אכן מתנה יפה הבאת לי, אך לא לכך נתכוונתי", הסוחר חש מבולבל ומאוכזב, הרבי הביט ממושכות בקופסת הטבק היפה ומיששה בין אצבעותיו, אחר כך נשא עיניו לחסיד ושאל "אמור לי בבקשה כשאתה נמצא בקעניגסברג האם פוקד אתה לפעמים את התיאטרון?" שאלת הרבי הפתיעה את הסוחר, כחסיד ירא שמים מעולם לא דרכה רגלו בתיאטרון, ואף פעם לא עלה הרעיון על דל מחשבתו, אך הוא ידע גם ידע כי מילה היוצאת מפי הרבי, קודש היא, הוא הבין שיש דברים בגו ושתק.

בנסיעתו הבאה לקעניגסברג פנה החסיד לתיאטרון העירוני, הוא רכש את הכרטיס היקר ביותר להצגה הקרובה, בזמן הנכון נכנס לאולם התיאטרון ותפס את מקומו, הכיסא היה מרופד היטב והסוחר שהיה עייף מעמל הדרך שקע עד מהרה בתרדמה עמוקה, בסיום ההצגה נותר ישן על כיסאו, עד ששרת התיאטרון ניגש אליו והעירו, הלה נתן בו מבט בוחן "מהיכן אתה?" שאל השרת, "מרוסיה", השיב הסוחר, "ומהיכן ברוסיה?" "מליאזונה", ענה החסיד, "המכיר אתה את רבנו זלמינא?" שאל השרת "כן" ענה הסוחר שהופתע מהשאלה הלא צפויה כמו גם מסגנונה, הוא הבין מיד שכוונת השרת לרבי שניאור זלמן "אם כן מסור לו דרישת שלום ממני" ביקש השרת, "ומה שמך?" התעניין הסוחר, "קארל" הייתה התשובה.

צַיִן וּמִשָּׁל

**על אשר לא קדמו אתכם בלחם ומים וגו' ואשר שכר עליך
את בלעם וגו' (כי תצא כ"ג - ה')**

אפשר להסביר בדרך משל: פעם אחת בא כפרי אחד לשיבה וביקש מראש הישיבה כי ימצא חתן הגון עבור בתו. ומתחייב אני לפרנס את חתני ולספק לו את כל צרכיו. בחר ראש הישיבה חתן מופלג התורה ובמעשים טובים, וכעבור זמן, נשא החתן את בתו של הכפרי לאשה. למחרת החתונה, הסב החתן בבית חמיו לארוחת הבוקר, והנה מגישים לפניו לחם צר ומים לחץ. החתן שהיה עדין נפש לא אמר דבר, ובקושי רב נגס בלחם הקשה ושתה מן המים. בערב, חזר ונשנה הדבר, שוב הניחו לפניו לחם קשה ומים, וכך היה מידי יום, התקשה החתן באכילת מאכלים אלה, ומשום כך הלך ורזה ופניו נפלו. כאשר ראה הכפרי כי חתנו אינו אוכל, פתח עליו בצעקות: מדוע אינך אוכל? וכי בהיותך בישיבה התרגל גופך למאכלים מעודנים? משלא הועילו צעקותיו, שכר הכפרי שני גויים גברתנים כדי שישגיחו על חתנו שיאכל. בכל סעודה היו עומדים עליו ושוט בידם, בכל פעם שדחה החתן מלפניו את הלחם הקשה ולא אכל, היו מצליפים בו בשוט. לילה אחד חמק החתן מבית חותנו ונמלט לשיבה. נכנס החתן החבול לראש הישיבה וסיפר לו את כל המאורעות מיום חתונתו ועד היום.

למחרת הגיע הכפרי לשיבה לחפש את חתנו. שאל אותו ראש הישיבה: מדוע אינך נותן לחתנך מאכלים ראויים? ענה הכפרי: האמת? אין באפשרותי לשלם אלא דמי לחם ומים. צעק ראש הישיבה: אכזר! אין באפשרותך לקנות בעבורו אוכל טוב יותר? וכסף לשכור שני גויים יש לך? לשם כך כסף מספיק?

כך הוא הנמשל: נאמר בפסוק "על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ומים" - ואם תשאל, שמא לא היה להם כסף לכך? ממשיך הפסוק ואומר: "ואשר שכר עליך את בלעם וגו' לקללך", הן היה בידם די כסף כדי לשכור את בלעם שיקלל את בני ישראל, משמע מכאן שאך מתוך רשעות לא קדמו את בני ישראל בלחם ומים.

(המגיד מדובנא זיע"א)

כששב החסיד הסוחר לליאונזה, סיפר לרבי על הפגישה המוזרה עם קארל שרת התיאטרון, פניו של רבי שניאור זלמן קרנו משמחה "אכן זו המתנה שחפצתי בה" אמר לחסיד, לא חלף זמן והסוחר בא שוב אל הרבי בטרם צאתו למסע קניות נוסף בקעניגסברג, הרבי בירכו בברכת הצלחה, ורגע לפני צאתו מהחדר פתח הרבי את מגירת שולחנו, והוציא מתוכה חבילה סגורה, הושיטה הרבי לסוחר ואמר: "כשתגיע לקעניגסברג מסור חבילה זו כמות שהיא לידי שרת התיאטרון, וכשתסיים את ענייניך בעיר ותרצה לשוב לביתך, חזור אליו וטול מידי את החבילה". ואכן כך עשה הסוחר מיד בבואו לקעניגסברג פנה לאולם התיאטרון ומסר לידי קארל את החבילה הסגורה ששלח עמו הרבי.

כעבור כמה ימים כשהתכוון החסיד לשוב לביתו, חזר אל השרת כדי לקבל ממנו בחזרה את החבילה, על פני השרת ניכרה האכזבה "האומנם בטוח אתה כי רבך הורה לך לקחתה ממני?" שאל, "כך בדיוק ציווה עליי" אמר החסיד בנימת התנצלות. כל העניין כולו היה בעיניו תמוה ומסתורי, אך במיוחד התפלא החסיד על כי החבילה נראתה לו סגורה וחתומה כאילו כלל לא נפתחה, ואמנם רק בעומדו להשיב את החבילה לידי החסיד, הסיר מעליה שרת התיאטרון את העטיפה ופתחה, החבילה הכילה דפים כתובים בכתב ידו של הרבי היו אלה שורותיו של ספר ה'תניא' הקדוש שכאותם ימים עדיין לא ראה את אור הדפוס, השרת עילעל בין הדפים במהירות, "אה אה אה" קרא בהתרגשות "איזו חכמה עילאית איזו רוח הקודש, רוח הקודש ממש". לבסוף סידר השרת את הדפים והשיבם לעטיפתם הוא קירבם ברטט לפיו ונשק להם בחום, אחר כך מסר את החבילה לידי החסיד ואמר: "כעת לאחר שעיינתי בכתביו של רבינו זלמינא ומצאתי בהם גילויים כה נפלאים של סודות התורה, אינני יודע איזה חידושים נותרו עוד למשיח צדקנו לחדש"

מי היה שרת התיאטרון המסתורי האומנם 'קארל' היה שמו האמיתי, מדוע שלח אליו רבי שניאור זלמן את כתב ידו לספר ה'תניא', היו מבין החסידים שהעלו השערה כי שרת התיאטרון היה אהד מל"ו הצדיקים הנסתרים שבדור, שעיסוקו כמו גם השם קארל, היו בעצם כיסוי לזהותו ולשמו האמיתיים, הרבי שיגר אליו את כתב ידו ל'תניא' כדי לקבל את הסכמתו ורק לאחר שעין קארל הצדיק הנסתר בדפים ושיבח בהתפעלות את הכתוב בהם, החליט הרבי להדפיס את ספר ה'תניא' ולהפיצו בעולם.

(סיפורי מופת)

צ'ין אדם לחברו

לסעודה בבית הרב מלודו' ועל השולחן באותה שבת דלקו נרות תקועים בתפוחי אדמה.

מסופר: פעם נכנס אל הרה"ק רבי יחיאל מאיר מגוסטינין זיע"א אדם שבא זה עתה מן הדרך, שאל השמש כדרכו את האורח אם התפלל כבר? פנה רבי יחיאל מאיר לשמש ואמר: אין שואלים יהודי הבא מן הדרך אם התפלל? אלא מגישים לו תיכף לסעוד את לבו.

ומבשרך אל תתעלם

מסופר על הגה"ק רבי עקיבא אייגר זיע"א, שכאשר בא לוורשה, יצאו לקראתו רבבות אלפי ישראל וחלקו לו כבוד מלכים, מיד ביקש להטות את הכרכרה מן הדרך והביע רצונו לבקר אלמנה אחת בעיר מבנות משפחתו, וכל הקהל הולך אחריו כדי שתזכה היא בכבוד הרב, העיר לו אחד, אמנם מצוה להרנין לב אלמנה אבל מר אינו מחויב, הלא אמרו שפעמים רשאי אדם להתעלם ממצוה כמו זקן ואינו לפי כבודו, שפטור מלטרוח בהשבת אבידה, וכי זה כבוד לגאון כמותו להיות הולך בעצמו אל אשה אלמנה פשוטה?.

השיבו רבי עקיבא אייגר: משם ראייה כי רק בהשבת אבידה התירו להתעלם אבל במקרה שלי, יש פסוק אחר מפורש "ומבשרך לא תתעלם".

פעם באה אשה ענייה אל הרב הצדיק רבי אליהו חיים מייזל מלודו' זיע"א, ושפכה לפניו את מרי שיחה: בתה עומדת להנשא וכבר נקבע מועד החתונה, בינתיים מת עליה בעלה ואין בידה מאומה לקנות מלבושי הכלה ולהוצאות החתונה. הרב עמד נבוך ואובד עצות, כי בידו לא היתה אף פרוטה, את כל משכורתו 300 רובל לחודש שקיבל אתמול מראשי הקהילה בלודו', מסר עוד אתמול ליהודי אחד לנדוניה לבתו, לבו ממש התמוטט מצער על האשה ובכיה, אחרי מספר דקות של שיקול דעת, נכנס רבי אליהו חיים לחדר אחר, הביא משם את פמוטי הכסף של שבת ומסר אותן לאלמנה המסכנה, היא סירבה לקחתן, אבל הרב גזר עליה בתוקף לקחת ולמשכן אותן בבית העבוט העירוני, ולהביא אליו את הקבלה, והוא כבר ידאג לפדותן, ובכסף שתקבל תקנה את כל הדרוש ותערוך את החתונה למזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת. בערב שבת כשהגיע זמן הדלקת הנרות, חיפשה הרבנית את הפמוטים בכל הבית ולא מצאתן, היא חשדה שנגנבו ואמרה על כך לרב, אולם הוא הרגיע אותה "אל תחשדי בכשרים הפמוטים שלנו מקיימים היום מצוה גדולה של הכנסת כלה" "אבל במה אדליק נרות השבת?" שאלה הרבנית, "בתפוחי אדמה" השיב הרב. כעשרים איש היו מתאספים תמיד בליל שבת

תלולא דצדקיא

יום שבת קודש י"א אלול

הרה"ק רבי שלום יוסף מריון (תרי"א) הרה"ק רבי אברהם יעקב מסאדיגורא ב"ר ישראל מריון (תרמ"ג) הרה"ק רבי זאב וואלף מסטריקוב ב"ר אברהם מטשעכינוב (תרנ"א)

יום ראשון י"ב אלול

הרה"ק רבי שמחה בונים מפרשיסחא ב"ר צבי הירש (תקפ"ז) הרה"ק רבי משה אליקים בריעה מקאזניץ ב"ר ישראל (באר משה - תקפ"ח) הרה"ק רבי אלעזר מלאנצהוט ב"ר צבי אלימלך (יודעי בינה - תרכ"ה)

יום שני י"ג אלול

הרה"ק רבי יעקב ישראל מטשערקאס ב"ר מרדכי מטשערנובל (תרל"ז) הרה"ק רבי אברהם ישכר הכהן מראדומסק ב"ר שלמה (תרנ"ב) הרה"ק רבי ירחמיאל משה מקאזניץ ב"ר יחיאל יעקב (תרס"ט) הרה"ק רבי יוסף (חיים) מבאגדאד ב"ר משה (בן איש חי - תרס"ט)

יום רביעי ט"ז אלול

הרה"ק רבי שלמה משה אלשקר ב"ר יצחק (שו"ת מהר"ם אלשקר - תקנ"ט) הרה"ק רבי יעקב קאפיל חסיד (תלמיד הבעש"ט) ב"ר נחמיה פייבל (תקמ"ו)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

פרמראות

פעם שאל הרה"ק רבי שמחה בונים מפרשיסחא זיע"א, איך אפשר שאדם יקריב קרבן לעבודה זרה בזמן הזה? והשיב: כשהאדם מונע עצמו מאכילה מחמת איזה כעס, או אם הוא אדם חשוב, ומחויקים אותו לתלמיד חכם וצדיק, והוא באמת רוצה מאד לאכול, אולם מחמת שיושב בין אנשים הוא נמנע מלאכול, כדי שיחשבוהו לקדוש ופרוש, אז הוא מקריב קרבן לעבודה זרה רח"ל.

בחסות "דודי קאר"

הסוכן החרדי שלך להשכרת רכב מכל החברות 052-7655-222

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

מקום זה מיועד להנצחות ונדרות בעת שמחה ולע"ז 052-7144471